

LUX

3 FILM
24 SPROG
28 LANDE

FILM

DAYS

UROK (THE LESSON)

Kristina Grozeva og Petar Valchanov
Bulgarien, Grækenland

UROK (THE LESSON)

KRISTINA GROZEVA OG PETAR VALCHANOV

Nade er engelsklærer. Hun lever sammen med sin arbejdsløse mand og deres datter på fire år. En dag, hvor hun kommer hjem fra arbejde, står fogeden uden for døren. Terminen er ikke blevet betalt. Manden har brugt pengene på noget andet. Nade har tre dage til at skrabte pengene sammen og betale banken. Hvis det ikke lykkes, vil huset blive sat på tvangsauktion. Sådan begynder nedtællingen, som udvikler sig til et forhindringsløb, hvor Nades retlinethed, som hidtil har været eksemplarisk, bliver sat på en alvorlig prøve.

NOGLE ANALYSER

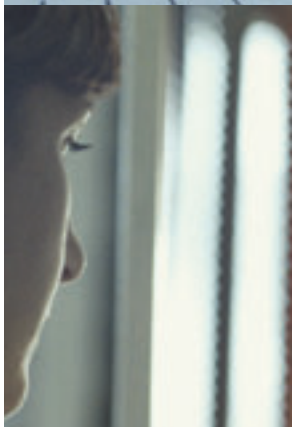
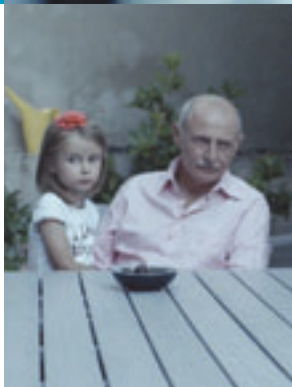
Filmen fokuserer på et menneske, som har problemer i sit privatliv, hvor hun skal indfri et lån, og i sit arbejdsliv, hvor hun ikke vil acceptere, at et tyveri på skolen ikke bliver straffet. Disse to forhold, som i princippet ikke har noget med hinanden at gøre, kører sammen i slutningen af filmen.

EN RETLINET KVINDE

Filmen indledes med følgende scene: En elev har netop fået stjålet sin pung med pengene til mad i kantinen. Nade, der er lærer, beordrer eleverne til at tømme deres tasker og giver den unge pige lov til at gennemse indholdet for at forsøge at finde sin pung. Gennemsøgningen giver ikke noget resultat, og Nade opfordrer alle til at give et bidrag, så pigen kan få noget at spise. Hun er selv den første til at åbne sin pung. Lige før frikvarteret meddeler hun, at hun giver tyven chancen for at gøre skaden god igen. Hun klistrer en tom konvolut på væggen, som tyven anonymt kan putte de stjalne penge i. I næste skoletime kontrollerer hun indholdet af konvolutten. Det eneste, der falder ud af konvolutten, er et cigaretskod, hvad der får klassen til at grine højlydt. Nade erklærer derefter, at hun ikke vil lade tyveriet gå ustraffet.

Disse to åbningsscener viser en person med en udpræget retsfølelse og med en meget etisk opfattelse af hvervet som lærer. Nade er der ikke kun for at undervise i engelsk, men også for at uddanne i ordets videste betydning for at forsvare værdier, i dette tilfælde ærlighed, og få dem respekteret. Det er et ideal, som hun sætter meget højt. Det ser faktisk ud til, at alt, hvad hun siger og gør i forbindelse med tyveriet, vedrører hende personligt.

Nade vises også som en temmelig ufleksibel og manisk person: Hun stabler lektiebøgerne efter en lineal, hun samler affald op fra gaden og putter det i skraldespanden, hendes påklædning er aldrig kikset, og når hun besøger sin mors grav, folder hun først et lommeterørklæde ud, som hun derefter sætter sig på.

I betragtning af de vanskeligheder, som Nade står over for, ser hun ud til fuldstændig at have kontrol over sig selv og navnlig sine følelser. Det ser ud, som om hun kan tage et skridt tilbage og vurdere situationen og behandle den på en rational måde. Så hvad enten hun konfronteres med et tyveri i sin klasse, en foged, som meddeler, at hendes hus snart går på tvangsauktion, eller en arbejdsgiver, som nægter at udbetale hendes løn, forsvarer hun sig meget bestemt, mens hun hele tiden forbliver fornuftig og rolig. Kort sagt er Nade kendetegnet af sin etik og sine idealer om retfærdighed og orden, som hun forfølger med uforsonlighed og selvkontrol.

HISTORIEN OM LÅNET, DER SKAL BETALES TILBAGE

Afdragene på huset er ikke blevet betalt, og Nades mand har ignoreret rykkerbrevene. Hvis pengene ikke betales inden for tre dage, vil huset blive sat på tvangsauktion. Nade begynder med at forsøge at forhandle med banken, men uden resultat. Hun er nødt til at finde pengene. Nade kræver først sit honorar fra den arbejdsgiver, som giver hende tekster til oversættelse, men her opnår hun heller ikke noget. Nade går derefter til en lånehaj.

Næppe har hun løst dette problem, før hun står over for et andet. Den mand, som hun har lavet oversættelser for, er gået fallit og er forsvundet. Hun kan derfor ikke længere regne med at få udbetalt sit honorar. Hun beder så om en forlængelse af lånet hos lånehajen. Tilbagebetalingskravet er noget usædvanligt. Nade får stillet krav om at give Mitko, lånehajens nevø, en bedre karakter, end han fortjener. Nade befinder sig nu i en tilsvarende konfliktsituation som den unge tyv, hun forsøgte at afsløre i begyndelsen af filmen. Denne spejleffekt tvinger Nade til selvransagelse: Hvad var det, der fik den unge elev til at stjæle? Hvorfor var hun så forhippet på at straffe ham?

KINEMATOGRAFI

Urok (The Lesson) indeholder bemærkelsesværdige æstetiske elementer. Der er en film uden ret megen dialog, hvor publikum er nødt til at gøre en stor del af fortolkningsarbejdet selv. Nade siger nemlig ikke ret meget. Hun er ikke særlig veltalende, og hendes ansigt er temmelig udtryksløst. Det er hendes adfærd og de situationer, som hun oplever, der giver publikum mulighed for at skabe sig et billede af Nades mentale tilstand, forstå hendes opførsel og forstå, hvad der sker, hvad hun gør, og hvad hun føler.

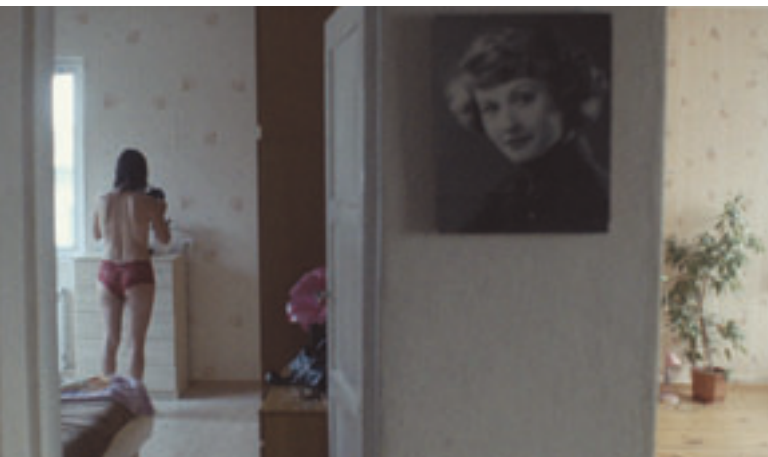

Filmen har tilsyneladende samme rytme som hovedpersonen. På visse tidspunkter er den livlig, effektiv og lige på, mens den på andre er langsommere med tid til selvransagelse eller tvivl. Ud fra det synspunkt kan man sammenligne Nade med *Rosetta* af Dardenne-brødrene (Belgien 1999) eller personen Thierry i *La Loi du Marché* (Stéphane Brizé, Frankrig, 2015), der begge som Nade er i vanskeligheder og observerer deres omgivelser, uden at deres tanker verbalt kommer til udtryk. Det er en kinematografisk stil, som man kan kalde dokumentarisk og samfundskritisk, som fordømmer individualismen og pengenes magt over etik og idealer.

NOGLE REFLEKSIONER

Filmens titel henviser naturligvis til hovedpersonens fag, men historien om Nade og hendes økonomiske vanskeligheder giver også anledning til en anden og mere subtil fortolkning af titlen. Man kan f.eks. spørge, hvem der giver hvem en lektion i filmen?

Nade er en tvetydig person, der kan virke frastødende på nogen på grund af hendes manglende fleksibilitet, manglende humor og tilsyneladende selvkontrol, mens hun for andre kan virke positiv med sine etiske værdier, sin værdighed, og sin evne til ikke at bukke under for problemerne. Hvad synes du om personen? Mener du f.eks., at hendes opfattelse af retfærdigheden er almen gyldig?

SPØRGSMÅL

Filmen behandler spørgsmålet om gæld og skyld ud fra en række synsvinkler: Nade skylder banken og derefter lånehajen; faderen »skylder« sin kone en gravsten; tyven »skylder« klassen penge; arbejdsgiveren »skylder« Nade hendes honorar. Renten på gælden — dvs. prisen på en bestemt tjeneste — er naturligvis af økonomisk art, men kan i visse tilfælde også være etisk eller psykologisk. De etiske omkostninger er engang imellem langt overdrevne og nærmer sig en ydmygelse. Skyldneren befinder sig i sidste ende i et afhængighedsforhold til långiveren. Tænk videre over disse forhold og sammenhold det f.eks. med statsgæld.

Anne Vervier

les grignoux

INSTRUKTØRER: Kristina Grozeva,
Petar Valchanov

MANUSKRIPT: Kristina Grozeva,
Petar Valchanov

CASTING: Margita Gosheva, Ivan Barnev,
Ivanka Bratoeva, Ivan Savov, Deya Todorova,
Stefan Denolyubov

FOTOGRAF: Krum Rodriguez

PRODUCERE: Kristina Grozeva,
Petar Valchanov, Konstantina Stavrianou,
Rena Vougioukalou, Magdalena Ilieva

PRODUKTION: Abraxas Film Ltd, Graal films
og Little Wing

ÅR: 2014

LÆNGDE: 105 min.

GENRE: Drama

LAND: Bulgarien, Grækenland

ORIGINALSPROG: Bulgarsk

FILMENS FØLELSER GØR VORES HISTORIER LEVENDE

Europa-Parlamentet har fornøjelsen af at præsentere de tre film, der deltager i konkurrencen om LUX FILM PRIZE ⁽¹⁾ 2015:

MEDITERRANEA, af Jonas Carpignano
(Italien, Frankrig, USA, Tyskland, Qatar)

MUSTANG, af Deniz Gamze Ergüven
(Frankrig, Tyskland, Tyrkiet, Qatar)

UROK/THE LESSON, af Kristina Grozeva og Petar Valchanov
(Bulgarien, Grækenland)

Disse historier med mange facetter, der er et resultat af unge europæiske filminstruktørers store engagement og kreativitet, vises i løbet af den 4. udgave af LUX FILM DAYS ⁽²⁾.

LUX FILM PRIZE

Kultur spiller en fundamental rolle i opbygningen af vores samfund. Med dette for øje lancerede Europa-Parlamentet LUX FILM PRIZE i 2007 for at øge cirkulationen af europæiske film i hele Europa og sætte gang i debatter og diskussioner om vigtige samfundsmæssige spørgsmål på europæisk plan. LUX FILM PRIZE er et unikt initiativ. Mens de fleste europæiske samproduktioner kun vises i deres oprindelseslande og sjældent distribueres andre steder, selv inden for EU, giver LUX FILM PRIZE tre europæiske film en sjælden mulighed for at blive teksten på EU's 24 officielle sprog.

Medlemmerne af Europa-Parlamentet stemmer om vinderen af LUX FILM PRIZE, som bekendtgøres den 25. november 2015.

LUX FILM DAYS

LUX FILM PRIZE har også dannet grundlag for LUX FILM DAYS. Siden 2012 har LUX FILM DAYS bragt de tre film, der konkurrerer om LUX FILM PRIZE, ud til et bredt europæisk publikum. Gennem LUX FILM DAYS indbyder vi dig til at nyde en uforglemmelig kulturel oplevelse, som går på tværs af grænser. Fra oktober til december 2015 kan du sammen med et publikum af filmelskere over hele EU se *Mediterranea*, *Mustang* og *Urok/The Lesson* på et af EU's 24 officielle sprog. Glem ikke at stemme på din favoritfilm via vores websted luxprize.eu eller på vores Facebookside!

PUBLIKUMS FAVORIT

Publikums favorit er LUX FILM PRIZE's pris, som publikum afgør vinderen af. Grib chancen for at stemme på *Mediterranea*, *Mustang* eller *Urok/The Lesson*. Så er du med i konkurrencen om at deltage i den internationale filmfestival i Karlovy Vary i 2016 — på Europa-Parlamentets invitation — og bekendtgøre vinderen af publikums favorit.

⁽¹⁾ LUX-filmprisen
⁽²⁾ LUX-filmdagene

SE,
DISKUTER
& STEM

@luxprize
#luxprize

LUX
PRIZE
.EU